

České bankovky a mince

Ing. Tomáš Hládek
poradce guvernéra

Den otevřených dveří
Praha, 8. června 2013

Trocha historie

- Název měny – koruna – není nový...
- Československé peníze
  - na jejich tvorbě se podíleli přední umělci
  - jejich hodnota se vyvíjela s dobou
  - skončily de iure v roce 1992
- Měnová unie (1. 1. – 7. 2. 1993)
- Měnová odluka (8. 2. 1993)

Vznik české měny

- Legislativa
  - zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
  - vyhlášky ČNB
- Bankovky
  - okolkovány nejvyšší hodnoty federálních (100, 500 a 1000 Kčs)
  - vydána nová 200 Kč
- Mince
  - platily nejprve federální československé
  - v průběhu r. 1993 pak byly vydány i nové české
  - 10, 20 a 50 hal z hliníku
  - 1, 2 a 5 Kč z poniklované oceli
  - 10, 20 a 50 Kč z oceli s vrstvou mědi, resp. mosazi

Motivy bankovek

- První kroky přípravy nové série už od roku 1990
- Anonymní veřejná soutěž => neanonymní soutěž na kresebné návrhy (čeští i slovenští grafici)
- Náměty (líc, rub)
  - 10 Kčs – kníže Pribina a Nitra
  - 20 Kčs – Cyril a Metoděj, rotunda, Velehrad
  - 50 Kčs – Přemysl Otakar I, Zlatá bula sicilská
  - 100 Kčs – Karel IV., Universita Karlova
  - 200 Kčs – J. A. Komenský, Orbis pictus
  - 500 Kčs – Ľudovít Štúr, Bratislava
  - 1000 Kčs – František Palacký, Morava
  - 2000 Kčs – M. R. Štefánik, mohyla na Bradle
  - 5000 Kčs T. G. Masaryk, Pražský hrad

Vítězné návrhy bankovek

- Vítězem soutěže Oldřich Kulhánek (1940 – 2013)
- Rytecké práce – Miloš Ondráček (1936 –
- Upravena skladba
  - 10 Kč – mince
- Slovenské motivy nahrazeny českými
  - 20 Kč – Přemysl Otakar I.
  - 50 Kč – Anežka Česká
  - 500 Kč – Božena Němcová
  - 2000 Kč – Ema Destinová
- Výroba bankovek
  - nejprve De La Rue (nedostatečná domácí kapacita)
  - Státní tiskárna cenin

Návrhy mincí

- Příprava začala rovněž již v r. 1991 (vypsána soutěž)
- Jaro 1992 – první odražky 50 hal (čs)
- Vzhledem k politickému vývoji další kroky pozastaveny
- Podzim 1992 – návrh nové soustavy českých mincí
  - více kovů (hliník, ocelové jádro + nikl, měď, mosaz)
  - nové prvky (vícehrany, bimetál, vroubkování)
- Otázka mincovny
  - Kremnica na Slovensku...
  - Royal Canadian Mint (1,2,5 Kč)
  - Deutsche Nickel, Hamburk (10, 20, 50 hal + 10, 20, 50 Kč)
  - vznik České mincovny v jablonecké Bižuterii

Autoři návrhů mincí

- 10 hal – Jiří Prádler
- 20 hal – Jaroslav Bejvl
- 50 hal – Vladimír Oppl
- 1 Kč – Jarmila Truhlíková-Spěváková
- 2 Kč – Jarmila Truhlíková-Spěváková
- 5 Kč – Jiří Harcuba
- 10 Kč – Ladislav Kozák
- 20 Kč – Vladimír Oppl
- 50 Kč – Ladislav Kozák

Bankovky

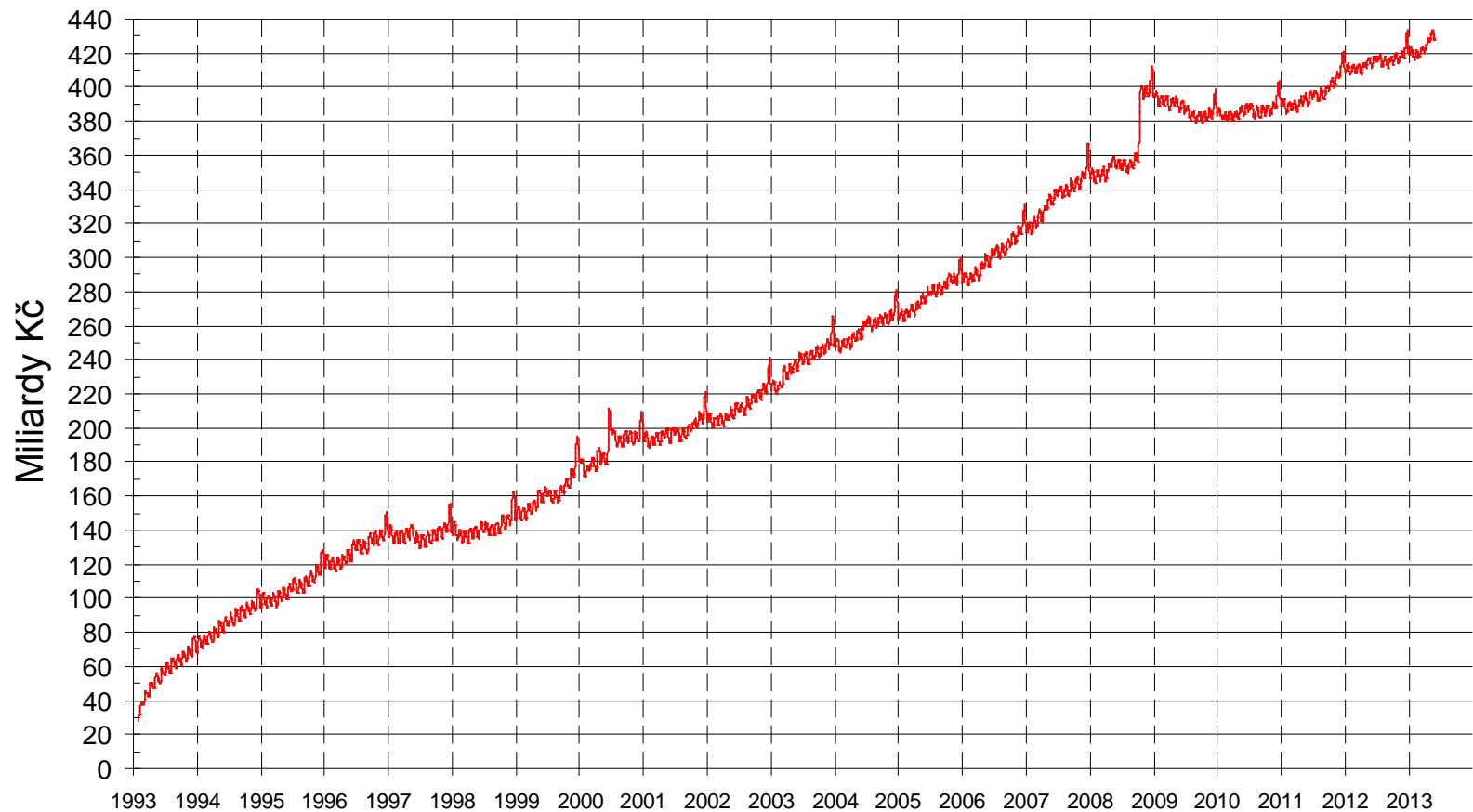

Mince

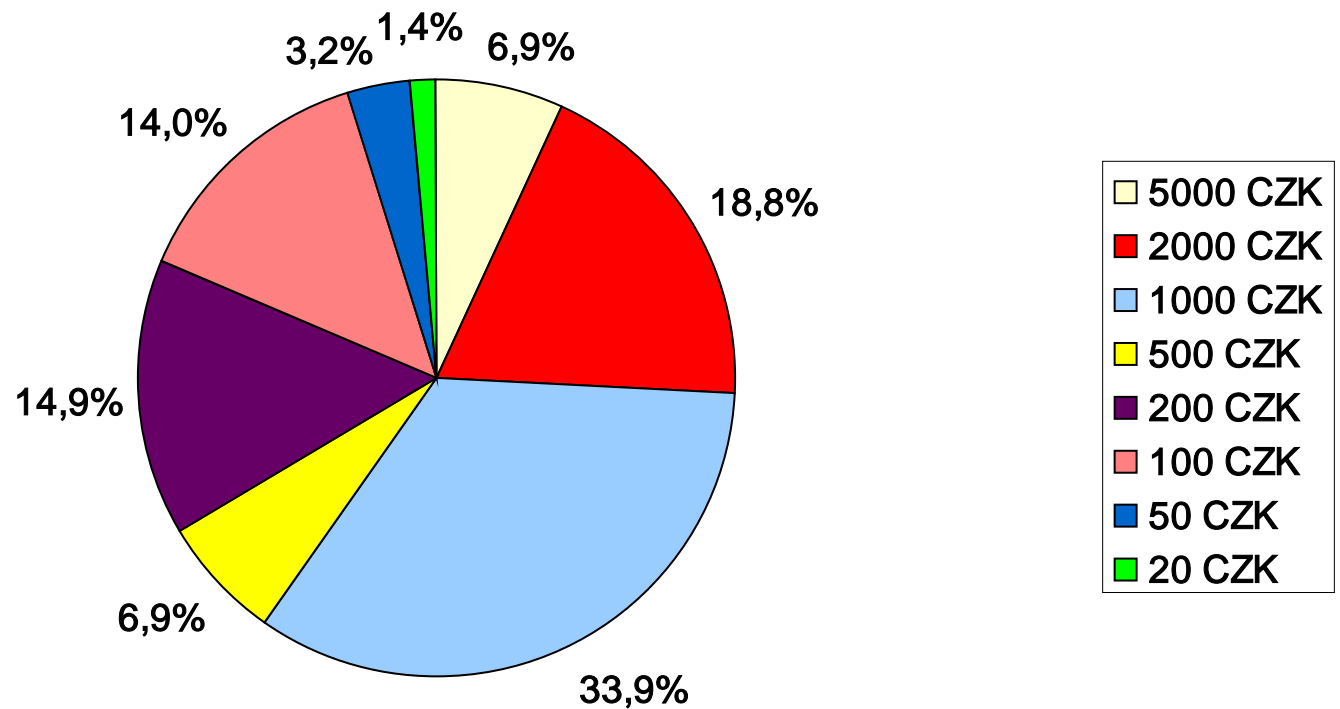
Vývoj oběživa

Vývoj výše oběživa od 8.2.1993 do 31.5.2013

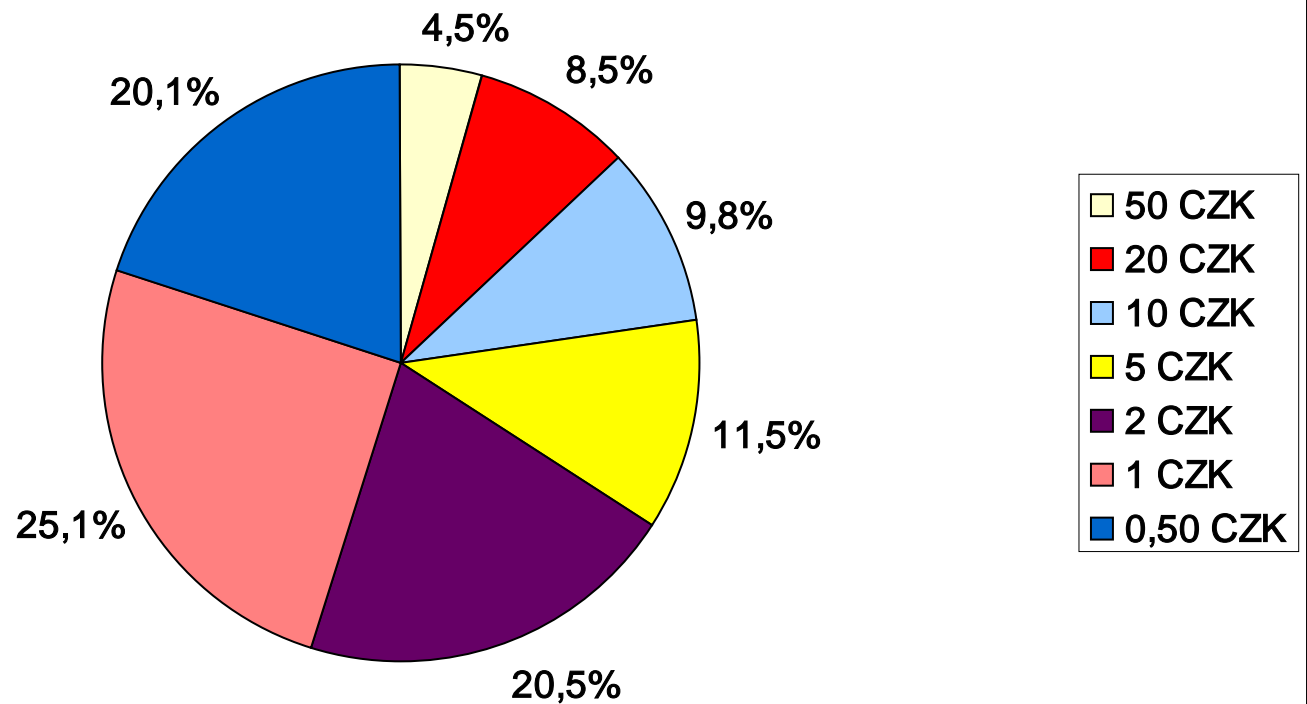
Bankovky v oběhu

Struktura bankovek v oběhu v kusech k 31.5.2013

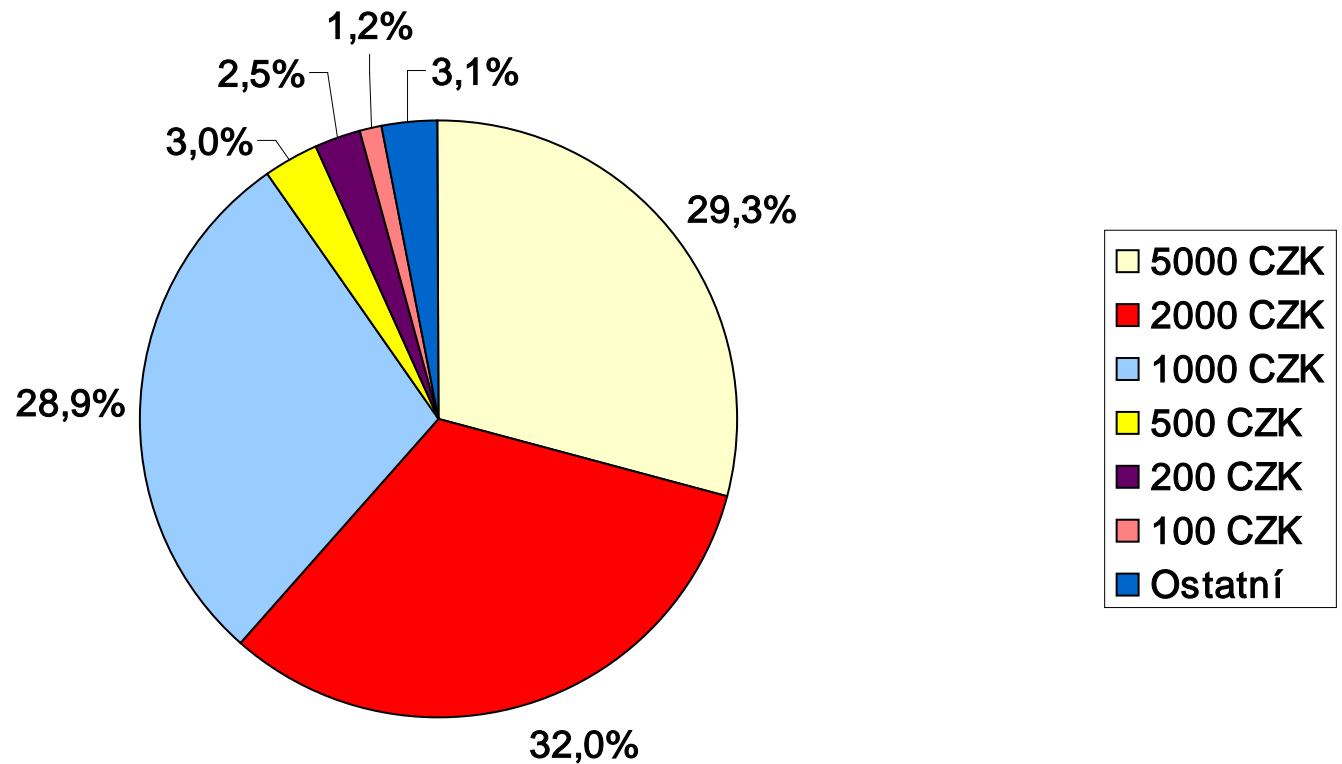
Mince v oběhu

Struktura mincí v oběhu v kusech k 31.5.2013

Oběživo v Kč

Struktura oběživa v Kč k 31.5.2013

Ochranné prvky bankovek

- Mnoho různých typů – určeny pro
  - běžné uživatele (např. vodoznak, soutiskové značky, iridiscentní pruh)
  - profesionály (např. viditelné v UV či IR oblasti)
  - strojní zpracování (veřejné + neveřejné)

Legislativa, informace, aplikace

- Zákon o ČNB, trestní zákoník
- Zákon č. 136/2010 sb., o oběhu bankovek a mincí
- Navazující vyhlášky ČNB (nominály, licence, ...)
- Informace na webových stránkách ČNB
  - o legislativě (http://www.cnb.cz/cs/platidla/pravni_predpisy/index.html)
  - o ochranných prvcích (<http://www.cnb.cz/cs/platidla/bankovky>)
  - o výskytu padělků (<http://www.cnb.cz/cs/platidla/padelky>)
  - o peněžním oběhu (<http://www.cnb.cz/cs/platidla/obeh>)
- Na webu dostupné i mobilní aplikace
  - http://www.cnb.cz/cs/platidla/aplikace_ceske_penize.html

Mince z drahých kovů

- Stříbrné
  - emisní plán na 5 let
  - 5x do roka 200 Kč + 1x 500 Kč
  - náměty – výročí událostí, osobností
- Zlaté
  - 2x do roka
  - již třetí pětiletý cyklus
    - Deset století architektury (2001 – 2005)
    - Kulturní památky technického dědictví (2006 – 2010)
    - Mosty České republiky (2011 – 2015)

Děkuji za pozornost

Tomáš Hládek
tomas.hladek@cnb.cz
+420.22441 2030